

Uchwała nr 25/2026
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 4 lutego 2026 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności w części uchwały nr XVI/264/2026 Rady Gminy Górno z dnia 14 stycznia 2026 r. w sprawie zmiany uchwały Rady Gminy Górno Nr XLIV/263/2025 z dnia 30 grudnia 2025 roku w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Damian Grzelka – Prezes Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Monika Dębowska-Sołtyk, Iwona Kudła (sprawozdawca), Zbigniew Rękas, Monika Różycka, Łukasz Wilkiewicz, Agnieszka Zarębska

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153)

stwierdza nieważność

uchwały nr XLIV/264/2026 Rady Gminy Górno z dnia 14 stycznia 2026 r. w sprawie zmiany uchwały Rady Gminy Górno Nr XLIV/263/2025 z dnia 30 grudnia 2025 roku w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej w części tj.: w § 3 w zakresie słów „z mocą od 1 stycznia 2026 roku” z powodu naruszenia art. 4 ust. 1 w związku z art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1461).

Uzasadnienie

Uchwała nr XLIV/264/2026 Rady Gminy Górno z dnia 14 stycznia 2026 r. w sprawie zmiany uchwały Rady Gminy Górno Nr XLIV/263/2025 z dnia 30 grudnia 2025 roku w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 19 stycznia 2026 roku i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych została objęta postępowaniem nadzorczym.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przeprowadziło badanie nadzorcze tego aktu w dniu 4 lutego 2026 roku.

O terminie posiedzenia powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego z pouczeniem, że w posiedzeniu mogą uczestniczyć przedstawiciele podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, co wynika z art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. W posiedzeniu Kolegium wzięli udział przedstawiciele Gminy Górno.

W toku postępowania nadzorczego Kolegium stwierdziło w przedmiotowej uchwale istotne naruszenie prawa, które stanowiło podstawę do stwierdzenia jej nieważności w części.

Podstawą rozstrzygnięcia był opisany poniżej stan faktyczny i prawny.

Jako podstawę do podjęcia uchwały Rada Gminy wskazała przepisy art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz art. 6m ust. 1a i 1b oraz art. 6n. ust.1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Z treści badanej uchwały, wynika że Rada Gminy wprowadziła zmiany w uchwale Nr XLIV/263/2025 z dnia 30 grudnia 2025 roku w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej, poprzez określenie nowego brzmienia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie Gminy Górno zgodnie z załącznikiem do badanej uchwały.

W § 3 uregulowano termin wejścia w życie uchwały, wskazując cyt.: „Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z mocą od 1 stycznia 2026 roku”. Uchwała stanowi akt prawa miejscowego w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. O zakwalifikowaniu danej uchwały do katalogu aktów prawa miejscowego decyduje fakt, że jest to akt o charakterze generalnym, odnoszący się do mieszkańców, których dotyczą uregulowania tej uchwały.

Zgodnie z brzmieniem art. 88 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) warunkiem wejścia w życie ustaw, rozporządzeń oraz aktów prawa miejscowego jest ich ogłoszenie, zaś zasady i tryb ogłaszania aktów normatywnych określa ustawa.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące (w tym akty prawa miejscowego), ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi dłuższy termin. Jest to zasada, od której wyjątek stanowi dyspozycja art. 4 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym w uzasadnionych przypadkach akty normatywne, z zastrzeżeniem ust. 3, mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. W myśl natomiast art. 5 ustawy, przepisy art. 4 nie wyłączają możliwości nadania aktowi normatywnemu wstecznej mocy obowiązującej, jeżeli zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie. Wyżej wskazanymi przepisami ustanowiona została ogólna zasada obligująca do ogłaszania aktów normatywnych z co najmniej 14-dniowym okresem vacatio legis. Jednocześnie

określono wyjątki pozwalające na: skrócenie vacatio legis poniżej 14 dni, pominięcie vacatio legis lub nadanie aktowi wstecznej mocy obowiązującej.

Ustawodawca nie wykluczył zatem możliwości zmodyfikowania długości podstawowego 14-dniowego vacatio legis, tj. zarówno jego skrócenia, jak i pominięcia (wejścia w życie uchwały w dniu ogłoszenia), a nawet wejścia w życie uchwały z mocą wsteczną. Jednakże, zgodne z zasadami demokratycznego państwa prawnego odstępianie od zasady 14-dniowego vacatio legis powinno dotyczyć jedynie sytuacji, w której zmiana stanu prawnego jest korzystna dla adresatów norm prawnych. Jeżeli bowiem projektowana zmiana ma dla nich charakter niekorzystny, to zachowanie 14-dniowego terminu jest kluczowe i spełnia funkcję gwarancyjną, umożliwiając adresatom normy podjęcie określonych działań do dnia wejścia w życie nowelizacji. Nieuzasadnione skrócenie vacatio legis pozostaje w sprzeczności z podstawowymi zasadami tworzenia prawa, wynikającymi z art. 2 Konstytucji RP, w szczególności z zasadą ochrony praw nabytych oraz zasadą pewności prawa.

Uchwała, dotycząca określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego w dniu 15 stycznia 2026 r pod poz. 218, co oznacza, że powinna wejść w życie po upływie 14 dni od daty jej ogłoszenia, to jest z dniem 30 stycznia 2026 r. Rada Gminy Górno postanowiła jednak, iż „Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z mocą od 1 stycznia 2026 roku”. W uzasadnieniu uchwały nie wskazano by przeprowadzono analizę skutków wejścia w życie z datą wsteczną i okoliczności, które stanowiłyby podstawę do takiego działania.

Biorąc powyższe pod uwagę Kolegium Izby postanowiło unieważnić badaną uchwałę w części obejmującej § 6 w zakresie słów: „z mocą od 1 stycznia 2026 roku”, gdyż zapis ten w sposób istotny narusza art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych a normy wynikające z art. 5 tej ustawy nie znajdują zastosowania w tej sytuacji.

Mając na względzie powyższe ustalenia faktyczne i prawne Kolegium RIO w Kielcach postanowiło jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
Damian Grzelka